

# Dansk - Færdigheds- og vidensmål

## 1. Klasse

### Delmål

- Arbejdet i 1. klasse har som mål, at barnet bliver kendt med og kan skrive de store bogstaver
- Folkeeventyret er det centrale fortællestof. Ved siden af eventyrerne fortæller man om den omgivende verden gennem sagn og fortællinger om forskellige stene, planter eller dyr, om stjernernes gang på himlen eller om menneskets arbejde på jorden.
- Formtegning, recitation, sang og bevægelse
- Skoleåret afsluttes med et skuespil
- Det primære mål er ikke, at eleverne skal kunne læse i 1. klasse, men at involvere barnet i et aktivt, vækkende og glædesfyldt møde med det talte, skreven og læste ord

## 2. klasse

- At lære at skrive er årets hovedtema. De små bogstaver introduceres i sammenhæng med op øvning af en rigtig håndskrift
- Fabler og helgenlegender er det centrale fortællestof. Fortællinger om naturen fortsættes
- Formtegning, recitation, sang og bevægelse, skuespil
- Egne små tekster skrives og læses

## 3. klasse

- Det gamle testamente er det centrale fortællestof sammen med fortællinger om de gamle hovederhverv, bonden, fiskeren, hyrden og smeden
- Indsigt i årets forløb og menneskets forskellige arbejdsopgaver
- En sammenhængende håndskrift, skråskriften, bliver etableret
- Skrive digte og fortællende tekster i grupper og individuelt
- Orddiktat introduceres
- Læse ukendte tekster
- Formtegning, recitation, sang og bevægelse, skuespil
- Den første grammatikundervisning introduceres
- Husbygning

### **Slutmål efter 3. klasse**

Ved slutningen af 3. klasse forventes det at eleverne:

- Kan udtrykke sig skriftligt og mundtligt på alderssvarende niveau
- Kan være aktivt lyttende
- Kan genfortælle gennemgået stof
- Kan læse og forstå kendte og ukendte tekster
- Er bekendt med almindelig tegnsætning og kan bruge det i selvstændigt arbejde

### **4. klasse**

#### **Delmål**

- Det centrale fortællestof er den nordiske mytologi, vikingetidens historie samt udvalgte heltesagn
- Formtegning, recitation, sang og bevægelse, skuespil
- Håndskriften plejes, fyldepenen introduceres. Andre skriftformer
- Brevskrivning påbegyndes, orddiktat og lettere diktater
- Udforme frie genfortællinger ud fra noget kendt og selvoplevet i vekselvirkning med fælles tekster
- Fælles læsestof, højtlesning og stillelæsning
- Samtaler om det læste
- Udsagnsordet, tider. Første sætningslære og arbejdet med navne- og tillægsord udvides
- Retskrivning

### **5. klasse**

- De gamle kulturepoker udgør det centrale fortællestof med de græske myter og heltesagn som det væsentlige tema
  - I skrivning øves elevernes personlige udtryk via genfortællinger og små frie opgaver
  - Sketcher og dialoger skrives og fremføres
  - Brevskrivning og diktater
  - Formtegning, recitation, sang og bevægelse, skuespil
  - Veksle mellem forberedt og uforberedt højtlesning, stillelæsning
  - Genfortælle læste bøger mundtligt såvel som skriftligt
  - Direkte og indirekte tale. Anførselstegn og øvrige sætningstegn. Udsagnsordets aktive/passive form.
- Ordklasser

## 6. klasse

### Delmål

- Roms historie, Jesu liv og den europæiske middelalder udgør det centrale fortællestof
- Sætningsanalyse, sprogets iboende love, retskrivning og tegnsætning er de centrale områder for klasetrinnet
- Større selvstændighed omkring informationskilder øves
- Skriveglæde søges vedligeholdt gennem frie fortællinger, sketcher/gysehistorier o. l. Hvad der er et godt skrivesprog øves
- Brevskrivning, også forretningsbreve. Diktater og skoleavis
- Højtlesning plejes, med både prosa, poesi og skuespil
- Recitation og skuespil
- Håndskriften plejes med kalligrafi

### Slutmål efter 6. klasse

Ved slutningen af 6. klasse forventes at eleverne:

- Kan skrive historier i forskellige genrer, breve, optegnelser og redegørelser med tydelig håndskrift og på en sådan måde, at modtageren kan forstå det
- Mundtligt kunne fortælle og redegøre for en oplevelse, så indholdet bliver begribeligt for lytteren
- Kunne læse sikkert op
- Kende til og kunne bruge de almene regler for retskrivning og stavning
- I arbejdsbøger kunne formulere egne refleksioner samt berige fremlæggelsen med små digte, billeder mm.
- Have øvet sig i at genkende og kunne arbejde med de forskellige ordklasser og verbets tempusformer
- Have øvet sig i at arbejde med sætningsanalyse og tegnsætning
- Have arbejdet med lettere norske og svenske tekster

## 7. klasse

### Delmål

- Fortællinger om folk og kulturer fra forskellige verdensdele udgør det centrale fortællestof sammen med biografier om store personligheder
- Stifte bekendtskab med og bevidstgøre de forskellige genrer
- Øve det personlige udtryk i fx stile. Disponering og form

- Formulere egne tanker og følelser skriftligt og mundtligt gennem stile, diskussioner og samtaler, både i grupper og individuelt
- Forskellen i sprogbrug ved beskrivende og meningsytrende omtale af fx en bog
- Kalligrafi, recitation, norsk og svensk
- Modalverber, hoved- og bisætninger, sætningslære, sætningsanalyse, ordbestemmelse, retskrivning og diktat
- Fremmedord, synonymer, antonymer – brug af ordbog
- Der arbejdes med It i undervisningen, og opgaver skrives evt. på computeren.

## **8. klasse**

### **Delmål**

- Den mangeårige tradition med fortællestof afsluttes i 8. klasse med biografier af personligheder fra især den industrielle revolution
- At betragte sproget udefra er et hovedtema. Episke, dramatiske, prosaiske og poetiske tekster
- Fortællende, betragtede og beskrivende stilopgaver er et tyngdepunkt
- Norsk og svensk lyrik og læsestof
- Et større dramatisk værk opføres. Shakespeare, Schiller, Holberg
- Samtaler og diskussioner om vedkommende og nutidige emner
- Overblik over grammatikken, bevidstgørelse af sproglige virkemidler, retskrivning og brug af ordbog er centralt
- Der arbejdes med It i undervisningen, og opgaver skrives evt. på computeren.

## **9. klasse**

### **Delmål**

- Anvende og skelne mellem genrer
- Personkarakteristik og miljø analyse af litterære værker med synsvinkelskrift og 1. og 3. person fortæller
- At kunne give et resumé af en tekst
- Repetition af grammatik
- Diskussion og verbale og skriftlige fremlæggelser af egne og andres tekster
- Læse sagprosa, lyriske og episke tekster

- Litteratur o Oplysningstiden o Romantikken
- Der arbejdes med It i undervisningen, og opgaver skrives evt. på computeren.

### **Slutmål efter 9. klasse**

Ved slutningen af 9. klasses forventes eleverne:

**Kommunikation:** Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer

- Kunne deltage aktivt i samtaler og diskussioner og mundtligt gøre rede for et stykke arbejde, så indholdets betydning tydeligt fremgår

**Læsning:** Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst

- Kunne læse skøn- og faglitteratur samt avisartikler om almene emner, sikkert og med indlevelse sådan, at indholdet kan gengives sammenhængende
- Kunne udtrykke sig mundtligt og skriftligt om tanker, følelser og erfaringer på en sammenhængende og varieret måde

**Fremstilling:** Eleven skal udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation

- Kunne skrive historier, breve, sammenfatninger og redegørelser således at indholdet tydeligt fremgår og beherske skriftsprogets normer for stavning, sætningsopbygning og tegnsætning
- Have elementære kundskaber i forhold til sproget og kunne gøre iagttagelser af sprogbrug i forskellige situationer for derigennem at kunne videreudvikle sit eget sprog
- Kunne udtrykke sig gennem billeder, lyd, tekst samt dramatisk form

**Fortolkning:** Eleven kan forholde sig til kulturidentitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster

- Kende til relevante store skønlitterære værker og forfatterskaber, som indgår i vores kulturarv
- Kunne læse norske og svenske tekster

**Eleverne skal kunne skrive opgaver på computere, og aflevere nogle opgaver elektronisk**